ማውጫ

መግቢያ 5
ምዕራፍ አንድ 8
ሠላሳኛው ጁዝእ 9
የሰላሳኛው ምዕራፍ አጠቃላይ ዓላማዎች 9
ዐምመ ምዕራፍ 11
አን-ናዚዓት ምዕራፍ 27
ዐበሰ ምዕራፍ 44
አት-ተክዊር ምዕራፍ 59
አል-ኢንፊጣር ምዕራፍ 70
አል-ሙጦፊፊን ምዕራፍ 77
አል-ኢንሺቃቅ ምዕራፍ 94
አል-ቡሩጅ ምዕራፍ 104
አጥ-ጣሪቅ ምዕራፍ 114
ምዕራፍ ሁለት 120
ስራ የተባለ ሁሉ በኒይያህ ነው 121
ኢስላም፣ ኢማንና ኢህሳን 125
የእስልምና መሠረቶችና ታላላቅ ምሰሶዎቹ 131
የሰው ልጅ አፈጣጠር እርከኖችና ፍጻሜው 136
እኩይ ነገሮችንና አዳዲስ ፈጠራዎችን ማውገዝ 142
ምዕራፍ ሦስት 145
የኢማን ትርጉምና አስፈላጊነት 146
የኢማን መሠረቶች 152
የተውሒድ ዓይነቶች 153
ምዕራፍ አራት 169
የተመረጡት ነብይ (ሰ.ዐ.ወ) የሕይወት ታሪክ 170
ምዕራፍ 5 186
ከሶሐቦች ታሪክ 187
አቡበክር ሲዲቅ 187
ጦልሐ ኢቢን ዑበይዱላህ 207
ዙበይር ኢቢን ዐዋዎም 214

ምዕራፍ 6 220
ሀ) የሰው ልጅ የተፈጠረበት ዓላማ፡- 221
የሁሉም ነብያት ጥሪ 224
ለ) በሰው ልጅና በዙሪያው ባለው ዓለም መካከል 226
የዒባዳ ትክክለኛና ሁለንተናዊ ትርጉም 228
ዒባዳ ሕይወትን ሁሉ ያጠቃልላል 230
በላጩ ዒባዳ 235
የዒባዳ ተቀባይነት መሰፈርቶች 238
የዒባዳ ክብደትና ፋይዳ 240
ሀ) የዒባዳ ግለሰባዊ ፋይዳ 241
ለ) የዒባዳ ቤተሰባዊ ጠቀሜታ፡- 251
የዒባዳ ማሕበረሰባዊ ፋይዳ 253
ሁለንተናዊ የዒባዳ ጽንሰ ሐሳብን እውን ማድረግ 259
ጠቃሚ ማሕበራዊ ተግባራት ዒባዳዎች ናቸው 260
እንጀራ መፈለግም ዒባዳ ነው 260
ጸታዊ ግንኙነት ዒባዳ ነው 261
ሕይወትህ ዒባዳ ይሆንልህ ዘንድ አቅጣጫህን አስተካክል 262
ለ) ሁለንተናዊውን የዒባዳ ጽንሰ ሐሳብ በገቢር ማዋል 263
ምዕራፍ ሰባት 266
የመልካም ሥነ-ምግባር ጽንሰ ሐሳብ 267
የኢማንና የሥነ-ምግባር ትስስር 270
ከአላህ መልእክተኛ (ሰ.ዐ.ወ) ትምህርት በጥቂቱ 271
መልካም ሥነ-ምግባር የኢማን ፍሬ ነው 272
መጥፎ ሥነ-ምግባር የኢማንን መድከም አመላካች ነው 276
የተላቀ ሥነ-ምግባር ባለቤት 280
የመልካም ሥነ-ምግባር ከፊል ገጽታዎች፣ መገለጫዎቻቸውና
እነርሱን ለመጎናጸፍ የሚያስችሉ ስልቶች 283
አንደኛ፡- ሐያእ 283
ቁጥብነት (ተዐፉፍ) 300
መቻልና ቁጣን መቆጣጠር 313

መግቢያ

የዓለማት ጌታ ለሆነው ለአላህ ምስጋና ይድረሰው። የአላህ እዝነትና ሰላም በነብያትና በመልእክተኞች መቋጫ ላይ ይስፈን።

ኢስላማዊው ተርቢያ (እነጻ) ለሰው ልጆች ከተገለጹ ሕዝቦች ሁሉ በላጭና ምርጥ ኡምማ የተፈጠረበት ድንቅ የስልጠና ስልት ነው። ይሁንና ይህ ስልት በመጨረሻዎቹ ክፍለ ዘመናት ከዐረብና ከሙስሊም ሐገሮች የትምህርትና ስልጠና መስክ እንዲወገድ ተደርጓል። ለዚህም በርካታ ምክንያቶች ሊጠቀሱ ይችላሉ። ከነርሱ መካከል የእስልምና ጠላቶች ሴራና ሙስሊሞች ሐይማኖታቸውን አለማወቃቸው፣ እንዲሁም በምዕራቡ ዓለም የትምህርት እና ስልጠና አስተሳሰቦች መደመማቸው ይጠቀሳሉ። የአላህ ችሮታ ሆነና በዐረቡና በሙስሊሙ ዓለም ውስጥ ያሉ አንዳንድ ሊቃውንት የሴራውን ግዝፈት በመረዳት የእነጻውን ትክክለኛ አስተሳሰብ ለማስረጽና ከወራሪው የምዕራቡ ዓለም አስተሳሰብ ባርነት ለመላቀቅ የሚረዱ ጉባኤዎች እንዲጠሩ፣ መጽሐፍትም እንዲዘጋጁ ጥሪ አደረጉ።

ከኢስላማዊው መርሆዎች ጋር የሚጣጣምና ይህን ዓላማ ለማሳካት የሚረዳ ማንኛውም መጽሐፍ ከዘመናዊው ኢስላማዊ የስልጠና ግንብ ላይ የሚተከል ተጨማሪ ጡብ በመሆን ያገለግላል።

ይህ መጽሐፍ በኢስላማዊ የእነጻ ስልት ትርጉምና ይዘት፣ ስለ ባህሪውና ከቁርአንና ከሱንና ስለመነጨ አበይት የማስተማር ስልቶች ግንዛቤ ለማስጨበጥ ታልሞ የተዘጋጀ ሲሆን፣ ቁርአንን፣ ሐዲስን፣ የነብዩን ሙሐመድን ታሪክ (ሲራ)፣ ዓቂዳንና ፊቅህን በማስተማሩ ሂደት መከተል ተገቢ የሆኑ ስልቶችን ያስተዋውቃል። በዚህም ብቻ ሳይወሰን ወደ ኢስላማዊው የትምህርትና የእነጻ ስልት የሚያደርሰውን ትክክለኛ አቅጣጫ በማበልጸግ ይህ የእነጻ ስልት ከአፈር በቀል ስልቶችና ስርዓቶች ሁሉ ብልጫ እንዳለው ሰዎች ተገንዝበው በርሱ ላይ ያላቸው እምነት ይበልጥ ይጸና ዘንድ የመርዳት አላማም አለው። ከዚህ በተጨማሪም አንባብያን የአንድን የተለየ ትምህርት ዓላማዎች

የመዘርዘርና የመተንተን፣ ጥያቄዎችን የማውጣት እና መልሶችን የማዘጋጀት፣ እንዲሁም በየትኛው የሸሪዓ ትምህርት ዘርፍ ለአንድ የተለየ ትምህርት መርሃ ግብር የማዘጋጀትና ሌሎችንም ክሕሎቶች ያዳብሩ ዘንድ እገዛ ያደርጋል ተብሎ ይታመናል። እነዚህን ዓላማዎች ለማሳካት የትምህርትና የእነጻ መርሆዎችን ከምንጫቸው፣ በዋነኛነት ከቁርአንና ከሱንና ለማመነጨት ብርቱ ጥረት አድርጊያለሁ። ለእያንዳንዱ የሸሪዓ እውቀት ዘርፍም ከአጠቃላዩ የእነጻ ዓላማ የተመዘዙ መለስተኛ ዓላማዎችን በመዘርዘር ሌሎች ዓላማዎችን ማመንጨት ለሚሹ ሁሉ በናሙናነት ያገለግሉ ዘንድ አድርጊያለሁ።

የአንባብያንን ግንዛቤ ለማስፋት የሚያስችሉ የመመዘኛ ጥያቄዎችን በየምእራፉ መቋጫ ላይ አስፍሪያለሁ። የመረጃ ምንጮችን በግርጌ ማስታወሻዎች ላይ ከትቢያለሁ። በየምእራፉ ማጠናቀቂያ ላይ ደግሞ ዋቢ መጽሐፍትን በደራሲዎች ስም በአረብኛ ሆህያት ቅደም ተከተል መሠረት አስቀምጫለሁ።

መጽሐፉ ሰባት ምዕራፎችን የያዘ ነው። እነርሱም፡-

ምዕራፍ አንድ፡- አል-ቁርአኑል ከሪም (ከአን-ነበእ እስከ አጥ-ጧሪቅ ምዕራፎች ያሉ አናቅጽ ትርጉም)

ምዕራፍ ሁለት፡- የተከበረው ሐዲስ (ከአንነወዊ አርባ ሐዲሶች መካከል ከ1-5 ያሉትን ሐዲሶች ማብራራት)

ምዕራፍ ሦስት፡- ዓቂዳ፡- የእምነት መሠረቶች (በአላህ ማመን)

ምዕራፍ አራት፡- ሲራ የነቢዩ ሙሐመድ ታሪክ ጉልህ ክስተቶች

ምዕራፍ አምስት፡- የነቢዩ ሶሐቦች ታሪክ የተወሳበት ምዕራፍ ነው።

ምዕራፍ ስድስት፡- አጠቃላይ ዓላማ፣ አላህ እኛን የፈጠረበትን ዓላማ አንባቢ እንዲገነዘብ እና ለርሱም እንዲሰራ ለማነሳሳት ያለመ ምዕራፍ፣

ምዕራፍ ሰባት፡- አጠቃላይ ዓላማ፣ የእምነት ጽንሰ ሐሳቦችን ግንዛቤ ከመልካም ስነ ምግባር ጋር ለማቆራኘት ያለመ ምዕራፍ ነው።

ልዑልና የላቀ የሆነው አላህ ለሚወደው ተግባር ይገጥመን ዘንድ እማጸነዋለሁ። ይህ መጽሐፍ ሰዎችን በኢስላም ለማነጽ ለሚፈልጉና በትምህርት ማዕከላት ውስጥ ለሚገኙ ሙስሊም ተማሪዎች ጠቃሚ እንደሚሆን ተስፋ አደርጋለሁ። በመጨረሻም የዓለማት ጌታ የሆነው አላህን አመሰግናለሁ። በአለቃችን በነቢዩ ሙሐመድ፣ በቤተሰቦቻቸውና በባልደረቦቻቸው ላይ የአላህ እዝነትና ሰላም ይስፈን።

* * *

ምዕራፍ አንድ

ከተከበረው ቁርአን ጋር

CamScanner

ሠላሳኛው ጁዝእ

የሠላሳኛው ምዕራፍ አጠቃላይ ዓላማዎች

⇒ ተማሪው የጁዝኡን አጠቃላይ ባህሪ እንዲያብራራ።

⇒ በዚህ ጁዝእ ውስጥ የተካተቱ ሱራዎች (ምዕራፎች) ያላቸውን ልቅና የሚዘክር ነገር ከተገኘ እንዲጠቅስ

⇒ እያንዳንዱ ምእራፍ የዳሰሳቸውን የእምነት ጽንሰ ሐሳቦች እንዲገልጽ

⇒ ከእያንዳንዱ ምእራፍ የሚቀሰሙ ትምህርቶችን እንዲተነትን ማስቻል።

የዚህ ጁዝእ ምዕራፎች -ከአል-በይናህ እና ከአን-ነስር ምዕራፍ ውጭ- በአብዛኛው አንድ ናቸው። ይኸውም ሁሉም መካዊ ሲሆኑ፣ መጠናቸው ቢለያይም ከአጫጭር ሱራዎች የሚፈረጁ ናቸው። በይዘት፣ በትኩረት፣ በአቅጣጫ፣ በመልእክት አወቃቀር፣ በሚፈጥሩት ገጽታና ድባብ እንዲሁም በአጠቃላይ የአቀራረብ ስልት በእጅጉ ይመሳሰላሉ።

በሰው ልጅ ሕሊና ላይ በተከታታይ የሚያቃጭሉ ደወሎች፣ በጥልቅ እንቅልፍ ውስጥ ያሉ ሰዎችን የሚጠሩ ጩኸቶች ናቸው። ከዚህ ጁዝእ ሱራዎች የሚመነጩ ደውሎችና ጩኸቶች በተመሳሳይ ድምጸት እና ማስጠንቀቂያ በሕሊናቸው ላይ አከታትለው ይደውላሉ። ‹ንቁ›፣ ‹ተመልከቱ›፣ አስተውሉ፣ አስተንትኑ፣ እነሆ አምላክ አለ፤ (ፍጡራንን የሚመራ) ሥርዓት፣ ፍቃድና ውሳኔ አለ፣ ፈተና አለ፣ ሐላፊነት አለ፣ ምርመራ አለ፣ የስራ ውጤት የሚሰጥበት ዓለም አለ፤ እነሆ፣ ብርቱ ቅጣት ወይም ታላቅ ድሎት አለ ይሏቸዋል።

⇒ ይህ ጁዝእ ባጠቃላይ በዚህች ዓለም ውስጥ የሚኖሩ ሕያውያንን ማለትም የሰውን ልጅ፣ የእንስሳትንና የእጽዋትን መነሻ በማስታወስ፣ በተከፈተው የዩኒቨርሱ መጽሐፍ ውስጥ የተረጨ የአላህ ተአምራትን በማሳየት እጅግ ብርቱ እና አስደንጋጭ፣ ጩኸታማ፣ ቁርቋሪና ሸፋኝ የሆነውን የመጭውን ዓለም፣ ምርመራውን፣ እንዲሁም ድሎቱንና

ቅጣቱን፣ ይህች ዓለም ስትፈራርስ፣ ዩኒቨርሱ ሲንኮታኮት የሚፈጠረውን ግዙፍ ሁነት፣ የድንጋጤ ስሜትን በሚያሰርጽ፣ እጅግ በሚያሸብር፣ ልቦናን በፍርሃት በሚያርድ፣ ቀልብን በስጋት በሚያርገፈግፍ አኳኋን ያስታውሳል።

ይህን ሁሉ ለፈጣሪ ሕልውና፡ ዩኒቨርሱን የሚመራ ስርዓትና ፈቃድ እንዲሁም ከሞት መቀስቀስና ወሳኝ የምርመራና የፍርድ ሂደት ለመኖሩ በመረጃነት ያቀርበዋል። የመጭውን ዓለም አስደንጋጭነት ይገልጻል። ከርሱም ያስጠነቅቃል። አልፎ አልፎም የጥንት ካህድያንና አስተባባዮችን አስከፊ ፍጻሜ በተጓዳኝ ይዘክራል።

* * *